Lausunto

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Asia: SUOMEN KANTA TEKIJÄNOIKEUSDIREKTIIVIIN (UJ 38/2018 vp / U 63/2016 vp)

Viitaten eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan ("valiokunta") kuulemispyyntöön 21.1.2019 koskien U 63/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla ("U-kirjelmä") Sanoma Media Finland Oy ("Sanoma") kiittää mahdollisuudesta olla kuultavana asiassa ja esittää näkemyksenään seuraavaa:

Ammattimaista, vastuullista kotimaista lehdistöä tarvitaan myös tulevaisuudessa – mahdollisesti enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Komissio on ehdottanut tekijänoikeutta digitaalisilla sisämarkkinoilla koskevan direktiivin ("direktiivi") 11 artiklassa säädettäväksi uusi oikeus suojaamaan lehtikustantajien investointeja. Ehdotetun oikeuden nojalla kustantajat voisivat lisensioida julkaisujensa sisältöä esimerkiksi sosiaalisen median yrityksille, hakupalveluja tarjoaville yrityksille ja muille tietoyhteiskunnan palveluja tarjoaville yrityksille. Kyse ei siis ole ammattimaisten toimituksellisten sisältöjen saatavuuden kaventumisesta, vaan niiden saatavuuden turvaamisesta yleisesti – niiden tekemisen rahoittamisen ja tekijöiden työllisyyden turvaamisesta - myös tulevaisuudessa.

Suomen tulisi kannattaa komission ehdottamaa uutta lehtijulkaisujen suojaa

Suomen tulisi kannattaa direktiivin tavoitetta siitä, että luovien sisältöjen tuottama taloudellinen arvo jaettaisiin oikeudenmukaisemmin sisältöjä tuottavien tahojen (mm. kustantajat) ja näitä ammattimaisesti tuotettuja sisältöjä liiketoiminnassaan hyödyntävien verkkopalveluntarjoajien (mm. alustat ja välittäjät) kesken.

Sanoma esittää kunnioittavasti, että Eduskunta muuttaa Suomen kannan **myönteiseksi** tekijänoikeusdirektiivin ehdotettua 11 artiklaan lehtikustantajien suojaa kohtaan.

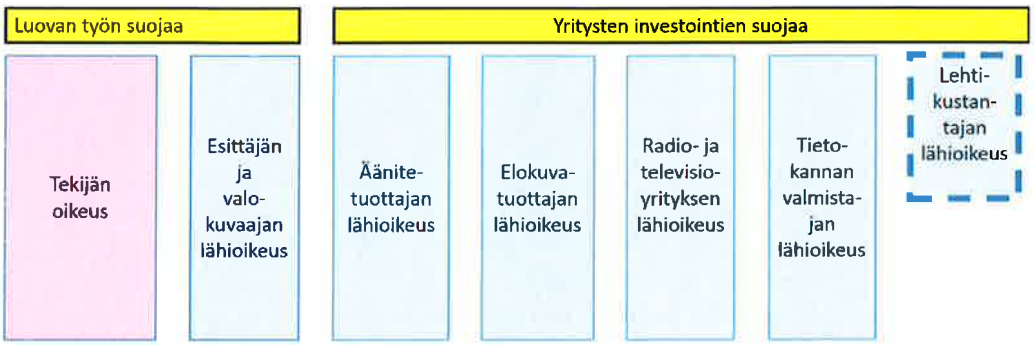
Ehdotettu suoja on välttämätön turvaamaan lehtikustantajille oikeuden sopia esimerkiksi lisensioimalla sisältöjensä käytöstä mm. hakukonepalveluissa.

Vasta viimeisen vuoden aikana on laajemmin havahduttu niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa ymmärtämään alustayhtiöiden ja hakukonepalveluiden huomattavat pitkän ajan vaikutukset journalismille ja mediatalojen ansainnalle, jolla rahoitetaan ammattimaisesti tuotettuja uutisia ja uusia luovia sisältöjä. Tästä myöhäisestä heräämisestä johtuen Suomen kanta on alkujaan muodostunut kielteiseksi asiassa. On ollut huoli, että sisältöjen saatavuus vähenisi, kun todellisen huolen olisi pitänyt olla, pystytäänkö ylipäätään rahoittamaan ja tuottamaan uusia ammattimaisia toimituksellisia sisältöjä.

Tämä huoli on ymmärretty laajasti Euroopassa, ja Euroopan parlamentti on antanut direktiiville vahvan tuen (12.9.2018, 11520/18) ja myös Euroopan Neuvosto on kannattanut uutta kustantajan lähioikeutta (25.5.2018, 9134/18).

Tekijänoikeus- ja IPR-järjestelmä perustuu lisensiointiin

Lisensiointi on digitaalisessa toimintaympäristössä yhä vahvemmin otettava huomioon palveluissa ja verkkoinfastruktuurissa. Useilla muilla teoslajeilla on jo laissa vastaava suoja perustelluista syistä.



Suomen tulisi varmistaa, että tekijänoikeussuojatun aineiston kaupallinen käyttö sovitaan aina markkinaehtoisesti. Neuvottelut direktiivin lopullisista yksityiskohdista ovat nyt loppusuoralla ja Suomen kannalla on osaltaan suuri merkitys vapaan lehdistön toimintaedellytyksille tulevaisuudessa.

Helsingissä 1. helmikuuta 2019

Kunnioittavasti,

Sanoma Media Finland Oy

Marcus Wiklund
Yhteiskuntasuhdejohtaja